

EKSAMENSSAMARBEIDENDE FORKURSINSTITUSJONER

Forkurs for 3-årig ingeniørutdanning og integrert masterstudium i teknologiske fag og tilhørende halvårig realfagskurs.

Universitetet i Sørøst-Norge, OsloMet, Høgskulen på Vestlandet, Høgskolen i Østfold, NTNU, Universitetet i Agder, Universitetet i Stavanger, UiT-Norges arktiske universitet, NKI, Metis.

Eksamensoppgave

TEKNOLOGI OG SAMFUNN

Bokmål

31. mai 2023

kl. 9.00-13.00

Hjelpemidler:

Ingen hjelpemidler

Andre opplysninger:

Oppgavesettet består av fire sider inkludert forsiden og vedlegget som utgjør siste side. Settet inneholder åtte redegjøringsoppgaver og tre drøftingsoppgaver. Du skal svare på fire av redegjøringsoppgavene og én av drøftingsoppgavene.

FNs 17 mål for bærekraftig utvikling

Alle oppgavene skal løses med bruk av FNs bærekraftsmål. Disse står på siste side.

Del I Redegjøringsoppgaver.

Du skal redegjøre for én av deloppgavene (a eller b) i hver av de fire oppgavene. Denne delen teller 50 % i den totale eksamensvurderinga.

Oppgave 1:

Enten

1a) Gjør rede for hva *teknologi* er og hvordan teknologi kan bidra til å løse bærekraftsmål 2.

Eller

1b) Gjør rede for hva *globalisering* er og hvordan globalisering kan bidra til å nå bærekraftsmåla.

Oppgave 2:

Enten

2a) Gjør rede for noe fra norsk næringslivshistorie som har bidratt til andre del av bærekraftsmål 8 («[...] full sysselsetting og anstendig arbeid for alle»).

Eller

2b) Gjør rede for noe fra norsk næringslivshistorie som har bidratt til bærekraftsmål 9.

Oppgave 3:

Enten

3a) Benytt *plikt- og konsekvensetiske* prinsipper til å begrunne bærekraftsmål 4 og 5.

Eller

3b) Benytt *plikt- og konsekvensetiske* prinsipper til å begrunne bærekraftsmål 10 og 16.

Oppgave 4:

Enten

4a) Gjør rede for *menneskeskapte klimaendringer* og gi eksempler på tiltak som kan bidra til å nå bærekraftsmål 13.

Eller

4b) Gjør rede for *naturkrise* som følge av menneskelige inngrep i naturen. Gi eksempler på tiltak som kan bidra til å nå bærekraftsmål 15.

Del II Drøftingsoppgaver.

Du skal drøfte én av disse tre oppgavene. Denne delen teller 50 % i den totale eksamensvurderinga.

Enten

- A.** De 17 bærekraftsmålene som vi mennesker må nå for å sikre vår framtid på jorda, henger i stor grad sammen. Likevel har FN pekt ut bærekraftsmål 1 som det viktigste målet for å kunne oppfylle dette.

Ta for deg de resterende 16 målene og drøft deg fram til hvilket av disse du mener er viktigst for å oppnå bærekraftig utvikling.

Eller

- B.** Teknologi, vitenskap, politikk og internasjonalt samarbeid og (grønn) økonomisk vekst er alle eksempler på både muligheter og farer på veien mot ei framtidig bærekraftig utvikling.

Drøft muligheten for at vi skal kunne klare å gjennomføre FNs bærekraftsmål. Hva er de største farene og mulighetene på veien mot å nå målene?

Eller

- C.** Fosensaken viser tydelig en interessemotsetning mellom naturvern på den ene siden og klimavennlig energiproduksjon på den andre. Opp imot en bærekraftig utvikling er denne saken interessant da den berører minst fire av bærekraftsmåla (mål 7, 13, 15 og 16).

Drøft fordeler og ulemper med landbasert vindkraftproduksjon i Norge, og vurder Fosensaken ut ifra et etisk, et politisk og et økonomisk perspektiv.

FNs 17 mål for bærekraftig utvikling

- 1. Utrydde alle former for fattigdom i hele verden**
- 2. Utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk**
- 3. Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder**
- 4. Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle**
- 5. Oppnå likestilling og styrke jenters og kvinners stilling**
- 6. Sikre bærekraftig vannforvaltning og tilgang til vann og gode sanitærforhold for alle**
- 7. Sikre tilgang til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris**
- 8. Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle**
- 9. Bygge robust infrastruktur, fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og bidra til innovasjon**
- 10. Redusere ulikhet i og mellom land**
- 11. Gjøre byer og bosettinger inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige**
- 12. Sikre bærekraftige forbruks- og produksjonsmønstre**
- 13. Handle umiddelbart for å stoppe klimaendringene og bekjempe konsekvensene av dem**
- 14. Bevare og bruke hav og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling**
- 15. Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfold**
- 16. Fremme fredelige og inkluderende samfunn med sikte på bærekraftig utvikling, sørge for tilgang til rettsvern for alle og bygge velfungerende, ansvarlige og inkluderende institusjoner på alle nivåer**
- 17. Styrke gjennomføringsmidlene og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling**

Kilde til både illustrasjonen på forsiden og innholdet på denne siden:

<https://www.regjeringen.no/no/tema/mat-fiske-og-landbruk/mat/fns-barekraftmal/fns-barekraftsmal/id2538121/>